

Digníssimes autoritats, membres de la comunitat universitària, amigues i amics,

La síntesi de la memòria del curs 2001-2002 que us hem presentat i les dades completes que us hem lliurat són, de fet, un retiment de comptes que tots els que treballem en aquesta universitat fem al conjunt de la societat. Darrere hi ha molta feina, sovint anònima però dirigida al progrés del coneixement, que, de ben segur, repercutirà, a la curta o a la llarga, en la millora de la vida dels éssers humans.

En aquest missatge inaugural, que ha de ser forçosament breu, em limitaré a parlar d'alguns objectius bàsics per a aquest curs 2002-2003 que ara inaugurem.

La Universitat Pompeu Fabra ha estat des de l'inici molt sensible a l'obertura a l'exterior, i ha establert col·laboració amb universitats d'arreu del món. Durant aquest curs, prop de quatre-cents estudiants realitzaran estades acadèmiques a l'estranger, i acollirem 350 estudiants d'altres països. Recordem, també, que l'11% dels professors i el 28% dels estudiants de doctorat són estrangers. Una universitat que per vocació fundacional transcendeix fronteres ha de ser pionera, també, en l'adequació a l'espai europeu d'ensenyament superior.

Aquest procés de convergència amb Europa és una ocasió que hem d'aprofitar per introduir en les nostres titulacions una certa transversalitat i per defugir en els primers anys dels estudis una excessiva i prematura especialització.

Desentrellar la complexitat del món requereix de bell antuvi una visió global i integrada. Pensar a partir de la complexitat dels fenòmens exigeix flexibilitzar les barreres entre àrees de coneixement. No hi ha dubte que trencar inèrcies i potenciar una cooperació entre professors de diferents àrees per ajustar-se a un model més integrador és una tasca difícil que exigeix la complicitat dels centres, departaments i estructures administratives.

No hi ha dubte, tampoc, que si la reestructuració de les àrees de coneixement que s'anuncia respon a afinitats lògiques i no a interessos corporatius d'escoles hegemòniques, la reforma serà més fàcil. És ben cert que ens espera la difícil tasca de revisar plans d'estudis, programes i crèdits i de donar a conèixer a la comunitat universitària la lògica d'un nou model pedagògic. Però la nostra universitat va ser, des d'un inici, sensible a la necessitat de proporcionar una formació global comuna a les humanitats, als estudis tecnològics, als experimentals i als socials; és a dir, una formació que proporcionés als estudiants les claus per conèixer críticament la interconnexió dels problemes que té plantejats la societat.

Hem de ser conscients, però, que aquesta voluntat inicial es va malmetre en part quan restriccions pressupostàries van conduir els departaments a no cedir espai a altres disciplines. També els crèdits de lliure elecció, pensats per assolir una formació més global, han estat emprats sovint per aprofundir l'especialització. Ara tenim, doncs, la possibilitat de recuperar el projecte original, i comptem per dur-lo a terme, en la línia de Bolonya, amb l'ajut de tots aquells professors i personal tècnic que estan involucrats des de fa temps en la innovació pedagògica.

No vull desaprofitar l'ocasió per comunicar-vos que el Consell Executiu de la Generalitat, a proposta del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, ha concedit a la Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida una distinció pel seu projecte educatiu.

A l'espai unificat europeu d'ensenyament superior ocupen un lloc central els estudis de postgrau. Ampliar l'oferta de la nostra universitat en aquest àmbit, per tal de millorar la internacionalització dels nostres doctorats i la dels nostres màsters i postgraus, forma part essencial d'allò que com a universitat volem ser.

És clar que parlar de convergència europea i de profunda renovació pedagògica vol dir comptar amb un finançament *ajustat* a les exigències del projecte. Un finançament insuficient fomenta, com ja hem vist, lògiques no cooperatives. Per tant, el finançament és un tema clau, com molt bé ha dit el president del Consell Social, perquè permet

assolir els objectius que les universitats estableixin en ús responsable de la seva autonomia.

Com ja sabeu, la LUC, Llei d'universitats de Catalunya, està en tràmit parlamentari. És aquest el moment adient perquè les universitats manifestem que si ens integrem en l'espai europeu d'ensenyament hem de convergir també amb la Unió Europea en una sèrie d'indicadors rellevants.

Proposem, doncs, un Pla Plurianual de Finançament d'Ensenyament Superior i Recerca per al període 2002-2010 que es plantegi assolir els objectius següents:

1. Increment del percentatge del PIB dedicat a recerca, fins a arribar a la mitjana de la Unió Europea (2%).
2. Increment de la despesa en ensenyament superior per estudiant, per tal d'arribar, almenys, a la mitjana de la Unió Europea, amb què es rebaixaria el diferencial del 30% existent ara.
3. Increment de la quantia i de la taxa de cobertura de les beques d'ajut a l'estudi i a la recerca, per assolir també la mitjana europea, la qual cosa suposaria passar del 14% al 41% d'estudiants perceptors de beques o ajuts. I, a propòsit de beques, no puc deixar d'esmentar la reducció que el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports va fer el curs passat de les beques anomenades *de compensació*, i l'enduriment de les condicions de concessió que s'han establert enguany, que malmeten el principi d'igualtat d'oportunitats.

He parlat de mobilitat, d'internacionalització, d'equilibri entre formació generalista i formació especialitzada; vull referir-me ara a un altre aspecte essencial per a la qualitat de la nostra universitat: la connexió amb la societat real.

Avui ens acompanyen en aquest acte representants d'ajuntaments i empreses. Vull que entenguin que la seva presència aquí no és una deferència formal, sinó que neix de la convicció que una universitat sense arrels no produeix coneixement rellevant apte per resoldre els problemes reals de la gent concreta. Necessitem, doncs, la seva implicació en aquesta aventura del coneixement, estretament lligada al futur de la humanitat.

Sense la seva col·laboració, els nostres estudiants no podran ser crítics amb la teoria apresada ni aprendre a fer propostes innovadores. Per tant, en aquesta renovació pedagògica a què estem abocats donarem un paper clau al diàleg amb el món real, i els estudiants que realitzin pràctiques formatives en institucions públiques o privades seran un nexa de comunicació entres aquestes i la universitat.

Un altre objectiu prioritari d'aquest curs és l'aprovació d'uns nous Estatuts, perquè així ho exigeix l'adequació a la LOU. Com tots sabem, aquests seran l'expressió concreta del model d'universitat que la UPF acordi en ús de la seva autonomia. Caldrà que el nou marc normatiu sigui coherent i flexible i que permeti impulsar el projecte d'aquesta universitat per als propers anys, superant amb creativitat i enginy les constriccions reglamentistes de la legislació de l'Estat.

.....

En el moment solemne d'inaugurar aquest curs vull agrair en nom de la Universitat la inestimable col·laboració durant aquests anys de les persones guardonades. Formen ja part de la memòria col·lectiva de la UPF.

Gràcies, professor Jordi Pericot, per promoure una comunitat universitària activa i forta; gràcies, professor Josep Fontana, per encetar els estudis d'Història a la UPF i per haver consolidat el magnífic institut d'història d'aquesta universitat; gràcies, professor Josep Faulí, per la tasca docent en els estudis de Periodisme de casa nostra; gràcies, amiga Pietat Estany, per haver estat de les primeres persones que va començar a treballar en la nostra institució a principis de l'any 1990, amb un gran esperit de servei; i el record més sentit per a la professora Rocío Mendoza, que va fer una gran tasca en el camp de les Ciències Polítiques i Socials de la UPF.

Felicitations als alumnes que han obtingut els Premis Nacionals de Fi de Carrera del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports: Núria Laila Aidelman, Maria Victòria Llort, Pablo Pareja i Sílvia Subirana.

I també vull felicitar aquest gran artista i amic que és Josep Guinovart pel magnífic cartell inaugural del present curs.

El professor Viver Pi-Sunyer ha pronunciat una lliçó inaugural que ell mateix ha dit que no era una lliçó en el sentit estricte, sinó una crida, una convocatòria pública, per tal d'encetar un debat constitucional. Us agraeixo especialment la vostra intervenció i us dic que comparteixo el vostre discurs.

Però no s'acaben aquí els agraïments.

Gràcies a tots els qui m'acompanyen en aquesta taula per les seves encertades paraules.

Gràcies a tots els membres de la comunitat universitària, als que ens acompanyen i a aquells que no han pogut venir, per la vostra col·laboració i la vostra crítica constructiva.

Certament, la Universitat és obra de tots.

I, sense més preàmbuls, declaro inaugurat el curs 2002-2003 de la Universitat Pompeu Fabra.